

על המגעים בין רפ"י לחרון

רפ"י מחפש

את המחר

זו בפעם הראשונה על מגמותיהם. אחרי שעברה ההתרגשות של מערכת הבחירות, ש' ליכדה את ראשי המפלגה, בולטים עתה יותר ויותר הכוחות הצנטריפוגליים.

דיין: ימינה — פנה!

איש שקולו משך תשומת לב רבה בי יותר בזמן האחרון הוא חבר הכנסת משה דיין, מנהל חברת הדינג יונה. **דיין יודע כן, זאב בודד!** אין הוא נשמע בקולקטיב, ואין הוא מת-ייעץ עם איש.

לרפ"י הצטרף דיין רק ברגע האחרון, וכמעט מאונס. הוא הסתייג מן היוזמה להקים את המפלגה. כשבין גוריון הכריז על רצונו לפרוש ממפא"י וללכת לבדו לבחירות, מבלי שהתייעץ תחילה עם איש מאנשיו, גילה דיין יחס עויין לרעיון.

דיין הצטרף שעות מעטות לפני סגירת רשימת המועמדים. הוא עשה זאת מפני ש' באותו רגע כבר היתה רפ"י עובדה קיימת, הודות למאמציו הבלתי-נלאים של שמעון פרס. דיין הצטרף, כדי שלא להשאיר לפרס את השליטה הבלעדית על הגוף החדש.

מהי גישתו של דיין לעתיד רפ"י? לפני חודשיים נאם דיין בכנסת על שביבת ארגון. היה זה נאום ימני קיצוני, שעיקרו היה קיטרוג קשה על ממשלת-אשכול בשל "כניעתה לפועלים". דיין דרש להקפיא את השכר.

מהי גישתו של דיין לעתיד רפ"י? **בשבוע שעבר, בנאום על התקציב, חזר דיין על נימה זו ביתר חריפות, הנאום משך תשומת-לב כללית. היה זה, לכל הדיעות, הי נאום העיקרי של הימין.**

טען דיין: הממשלה שילמה לעובדים שכר גבוה מדי. זהו אסון למשק. יש לבטל את תוספת-היוקר. את הכסף שייחסך יש ל' השקיע במפעלים כגון מוביל-המים הארצי. כשנשאל איך הוא מציע לשמור על הערך הריאלי של שכר הפועלים, אמ הבוטל תוספת היוקר, לא נתן דיין תשובה ברורה. את המסקנה הסיק זאב צור, איש אחרות העבודה, שהסביר שהקפאת השכר, בעת על-יית היוקר, תכריח את הממשלה להפעיל משטרה נגד הפועלים.

אף שלא היה רמו על כך בדברי דיין, היה זה ההגיון הטבוע בדברים: רק דיין-סטורה, גלויה או חצי-גלויה, מסוגלת לעמוד מול דרישות-השכר של העובדים בשעה שהיוקר עולה בהתמדה.

זוהי עמדה ימנית קלאסית. מי שדוגל בה, פוול בהכרח ימינה. מבטו נתקל שם

אחד ממושגי קרילוב מספר על אדם שרתם ארבע חיות שונות לעגלתו. כל אחת מן החיות משכה לכיוון אחר — קדימה, אחורה, הצידה ולמעלה.

רשימת פועלי ישראל — מפלגתו של דיין בן-גוריון — דומה עתה לעגלה זו. כמעט כל אחד מראשיה מושך לכיוון אחר.

מעולם לא היה הדבר בולט יותר מאשר בימים האחרונים. הסיבה: מנהיגי רפ"י השמיעו את קולם בהודמנויות שונות, רמז

פרס ברדת אודם הננסת
עצבני

ומשאירים את המאבק על סעיף זה בידי ההסתדרות. אנתנו מקבלים על עצמנו את מדיניות-השכר של הממשלה וההסתדרות, התחייבו. אילו היה הסיכסוך רק כספי, היתה הצהרה זו מסיימת אותו לחלוטין. שכן פירור שה כניעה מוחלטת של העובדים. אך הסיכסוך לא התחלס. כי בעניינים האחרים, העומדים ותלויים, לא היו העובדים חרונים. הם דרשו, כי בכל זאת תינתן מחשבה ליחסי-האנוש בינם לבין ההנהלה. הייכות סער סביב חידוש חוזה העבו-

מנהל "אליעזר" בן-ארצי
הסכם — או השבתה

בפניו של הציבור אחרי הבחירות. אין לנו מיסטר כלכלי מוגדר. הרכבת הקואליציה הנוכחית היתה סחטנות... הצבעתי בעד העולם הזה — כוח חדש, ואהיה מוכן לתת את קולי לו גם בשניה". הסביר ניסן גנאי, חשמלאי תל-אביב, הגימנה על קבוצת האורחים שלא גילו את סוד הצבעותיהם: "איני מרוצה מהממשלה הכלכלי של הממשלה אינו לפי רוחי. אני כבר 42 שנים בארץ, וטרם ראיתי מפלגה שמבצעת את המצע שלה. בקשר לנאום לאומה, אני יכול לומר שנאומים אכלתי מספיק... לא אומר בעד מי הצבעתי. איני יודע אם אצביע בעד מפלגתי שנית... מלים אלה: "איני יודע אם אצביע בעד מפלגתי שנית" היו הנימה שהרטיטה את לב עסקני המפלגות הוותיקות. כי אילו נערכו הבחירות בשבוע שעבר, ותוצאותיו היו מתאימות למישאל הארץ, היתה מתחוללת בארץ מהפיכה פוליטית, ונולד כוח חדש בעל מיסקל עצום.

תעופה

בצל האיום
באליעזר מהלכת מזה שבועיים הרגשה של מועקה. מעל לבניין הגדול בלוד, ר' בתוך תאי-הטייסים במטוסים, מרחף איום מפורש, כי אם לא יגיעו העובדים לידי הסדר מהיר עם הנהלת החברה — תושבת אליעזר.

"אנחנו לא יודעים מאיפה יש לבן-ארצי הבטחון הזה לאיים בהשבתה", התלונן אחד מראשי צוותי האוויר, "אומרים שיש לו גב חזק. שאשכול בעצמו עומד מאחוריו, בעמדה הנוקשה שלו".

על מה מתווכחים? יחסי-העבודה באליעזר הם מן המשבשים בארץ. שלוש פעמים בשנים האחרונות גרמו לשביחת של צוותי האוויר, ובשנה האחרונה התקוממו גם העובדים הטכניים והפקידים.

הידרדרות היחסים הובאה מספר פעמים לרשויות הגבוהות ביותר במדינה: שר קתחבורה (שהוא גם יו"ר הדיקטטוריון של החברה) והועדה העליונה לענייני עבודה בועד הפועל של ההסתדרות.

ברוב פירוטומיה של ההנהלה, נאמר כי אילו הוויכוח בינה לבין העובדים הוא ויכוח על תוספת-שכר, בראיון עם מעריב, לפני כחודש, הודיע המנהל הכללי אפרים בן-ארצי: "אני יכול לקנות יחסים טובים בעוד המישה אחוז תוספת למשכורת, ו' יחסים עוד יותר טובים — בתוספת של עוד עשרה אחוז למשכורת".

ההנהלה ידעה, כי כל עוד תציג את הוויכוח באור זה, תעמוד דעת-הקהל ל' צידה.

כמה מותר לזנוב? אמנם, היו ויש לעובדי אליעזר תביעות כספיות. אולם אלה הן רק חלק ממכלול דרישותיהם. כאשר ראו, כי ההנהלה מפרסמת דווקא את ה' תביעות הכספיות, תוך ניפנוף בשכר ה' קברניטים, המקבלים אלפי לירות לחודש — מהירו ראשי ארבעת הוועדים להודיע, כי הם מחתרים על מלחמה לתוספת שכר,

• עובדי החברה מאורגנים בארבע חטיבות: 1200 פקידים, 600 טכנאים, 700 דיילים וצוותי-אוויר.

במדינה

דעת הקהל מה נשתנה

עסקני המפלגות, שנטלו לידיהם ביום הששי האחרון את גליון הארץ, לא שבעו ממנו נחת. על פני עמוד שלם פורסמו תוצאותיו של מישאל, אותו ערך צוות מתוגבר של כתבי היומון. את הדחיפה לעריכת המישאל נתן גל ההתייקרויות האחרונות, והמסים שהטילה הממשלה, על אף הבטחות הבחירות. 186 כרואינים השיבו על שלוש שאלות:

• האם אתה שבע-רצון מפעולות ה' ממשלה עד כה?

• האם אתה מרוצה מפעולותיו של ראש הממשלה עד כה, כנלל הרכבת הממשלה והרכבה?

• באיזה רשימה בחרת בבחירות ל' כנסת הששית, והאם שוב היית בוחרת יום באותה רשימה?

התשובות, שפורסמו מעל עמודי העתון הבלתי-מפלגתי, סיפקו-מוזן למחשבה לכל המפלגות. סיכומן:

• **המוערך** — כמעט מחצית (29 מתוך 70) מאלה שאמרו כי הצביעו בעדו הצהירו כי לא יצביעו כן בבחירות הבאות.

• **גח"ל** — רבע מתומכיו המוצהרים (7 מתוך 30) גילו כי לא יחזרו על הצבעתם בשנית.

• **רפ"י והליבראליים העצמאיים** — ירידה קלה במספר הבוחרים.

• **ממ"ם וחרתיים** — שתי המפלגות שהפסידו מכוחן בבחירות האחרונות, שמרו על עמדותיהן הנוכחיות, לא הצליחו להחזיר לעצמן את הקולות שהפסידו.

• **מי עלה? לאן זרמו הקולות שהצביעו עד כה בעד הרשימות המסורתיות?**

מרוח היומון: קבוצה אחת, הנקראת "אחרי-ים", עלתה מ'5 קולות ל'6. קבוצה שנייה, שאנשיה לא גילו בעד מי הצביעו ולמי יתנו קולם בעתיד, עלתה מ'48 קולות ל'87.

• **המרוויחים.** הקראת הדקדוק, שרצה לזהות את שתי הקבוצות האחרונות, עשה זאת בעזרת 64 התשובות המצוטטות ב' עתון.

הוא גילה (בתוך ששת "האחרים") ארבע אורחים שהודיעו, כי נתנו את קולם לרשימת העולם הזה — כוח חדש, ושגם בעתיד יתנו אותו לרשימה זו. אורח אחר, שהצביע בבחירות האחרונות גח"ל, ענה לכתבי הארץ, כי יצביע גם הוא בעתיד בעד העולם הזה — כוח חדש.

• **כלומר:** הקבוצה המכונה "אחרים", תואמת כמעט בדיוקנות את מצביעי הכוח החדש.

קריאת התשובותיהם של האורחים, שלא חפצו לגלות את סוד הקלפי שלהם, מוכיח חז כי הם ממתנגדי המישטר הקיים. אין שום אורח שהביע את אמונו בראש-הממשלה לוי אשכול ובקואליציה שלו, ושחשש ל' גלות בעד מי הצביע בעבר או יצביע בעתיד.

קבע, למשל, הסטודנט הטברייני לאמנות עמוס חייט, הנמנה על "האחרים": "הממשלה הנוכחית היא ממשלת מחדלים, שירקה